

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **R. M.**
bytem X
zastoupeného Mgr. Pavlem Kuchynkou,
advokátem se sídlem Moravské náměstí 15, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 12. 5. 2021, č. j. JMK 70159/2021, sp. zn. S-JMK 60883/2021/OD/VW,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Znojmo, odboru dopravy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 3. 2021, č. j. MUZN 44738/2021/Hüb, sp. zn. SMUZN 10328/2020 ODP/Cham (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným z opakovaného spáchání přestupku provozovatele vozidla podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „silniční zákon“), neboť jako provozovatel motorového vozidla registrační značky X nezajistil, aby při jeho užití na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla na pozemních komunikacích celkem v 9 případech, kdy v obci Znojmo-Kasárna bylo automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích bez obsluhy zjištěno, že řidič, jehož totožnost není známa, v rozporu s ustanovením § 18 odst. 4 silničního zákona, překročil nejvyšší dovolenou rychlost. Uvedeným jednáním žalobce jako provozovatel vozidla porušil ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona.
3. Za spáchání přestupků byla žalobci podle § 125f odst. 4 silničního zákona, v rozmezí pokuty pro přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 silničního zákona a v souladu s ustanovením § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), uložena pokuta ve výši 10 000 Kč. Dále byla žalobci podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v souvislosti s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., uložena povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

II. Žaloba

4. V žalobě žalobce uvedl, že je pravdou, že vozidlo registrační značky X je registrováno na jeho osobu. Již správnímu orgánu I. stupně však sdělil a doložil, že vozidlo dne 5. 5. 2020 prodal a předal jiné osobě, konkrétně kupujícímu R. B. Dohodli se, že přepis vozidla zajistí kupující, k tomu byla sepsána i plná moc. Pan B. však vozidlo na svou osobu nepřepsal. Následně začal být žalobce správním orgánem I. stupně informován o tom, že s vozidlem jsou páchany přestupky. Žalobce se snažil věc vyřešit, avšak vzhledem ke skutečnosti, že žalobce nemá k dispozici potřebné doklady, řízení o jeho žádosti o změnu vlastníka vozidla bylo zastaveno. S ohledem na výše uvedené je však zřejmé, že údaj o tom, že je žalobce vlastníkem či provozovatelem vozidla, není pravdivý, resp. aktuální.
5. Za podstatné žalobce považuje, že sdělil, kdo fakticky vozidlo provozuje, což doložil kupní smlouvou. Správní orgán I. stupně předvolal pana B. k podání vysvětlení, ten byl však nekontaktní a správní orgán I. stupně následně odložil věc, jelikož nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě a zahájil řízení s žalobcem jakožto provozovatelem vozidla. Tento postup správního orgánu I. stupně považuje žalobce za chybný. Odpovědnost provozovatele vozidla nemůže být absolutní.
6. Žalobce přitom podal žádost o přepis dne 25. 5. 2020. Žádost byla zamítnuta a hledí se na ni, jako by nebyla podána. Minimálně u přestupků spáchaných po tomto datu by však měl být podle žalobce uplatněn liberační důvod podle § 125f odst. 5 písm. b) silničního zákona. Striktní náhled na věc, že žádost o přepis nebyla podána, nemůže obstát.
7. Závěrem žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí, napadení rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Vypořádání námitek v odůvodnění napadeného rozhodnutí považuje za poměrně obsáhlé. Správní orgán I. stupně učinil

nezbytné kroky k tomu, aby donutil osobu řidiče vozidla k podání vysvětlení, včetně uložení pořádkové pokuty. Tato osoba nereagovala, proto správnímu orgánu I. stupně nezbylo, než věc přestupků řidiče odložit.

9. Pojem provozovatele vozidla je pak vymezen na základě evidenčního principu. Postavení provozovatele a jeho odpovědnost jsou spojeny se zápisem vlastníka nebo jiné osoby v registru silničních vozidel jako provozovatele vozidla, nikoliv s vlastnictvím vozidla jako takovým. Je tedy nerozhodné, kdo je vlastníkem vozidla podle soukromého práva. Pokud žalobce vozidlo prodal a neměl v úmyslu je provozovat, pak jej vázala povinnost tuto skutečnost oznámit také v registru vozidel. Tato povinnost vždy vázala především původního vlastníka. Soukromoprávní vztah mezi zmocněncem a zmocnitelem a nesplnění povinnosti zmocněnce, tedy nepodání žádosti o změnu údajů, nemůže původního provozovatele vyvinut ze správního deliktu. Zákodárce pamatoval na situaci, kdy k přestupku dojde v mezidobí od podání žádosti po provedení změny údajů v registru vozidel, to však není nyní řešení případ, neboť žádost o změnu provozovatele byla zamítnuta a hledí se na ni, jako by nebyla podána. Ustanovení § 125f odst. 5 písm. b) silničního zákona reflektuje pouze splnění povinnosti provozovatele, tedy povinnosti podat žádost o změnu, a nelze analogicky dovozovat na situace, kdy nebylo postupováno podle zákona. Registr vozidel současně nemůže změnit údaje v kartě vozidla bez řádného řízení, v němž budou doloženy všechny náležitosti. V tomto případě se pak podle žalovaného jeví jako jediná možná cesta žaloba na určení vlastnictví vozidla.
10. Žalovaný proto navrhl, aby krajský soud žalobu pro její nedůvodnost zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
12. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
13. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
14. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
15. V první řadě se soud zabýval otázkou, zda byly v dané věci splněny podmínky pro projednání přestupku s žalobcem jako provozovatelem vozidla a zda správní orgán I. stupně postupoval správně, když přistoupil k odložení přestupkové věci řidiče vozidla.
16. Podle ustanovení § 125f odst. 1 silničního zákona *se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*

17. Podle ustanovení § 125f odst. 5 silničního zákona *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*
18. Podle ustanovení § 125h odst. 1 silničního zákona *obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě. Podle odst. 5 citovaného ustanovení platí, že je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1. Podle odstavce 6 citovaného ustanovení platí, že neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.*
19. Z uvedené právní úpravy je zřejmé, že k zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla lze přistoupit až ve chvíli, kdy správní orgán učiní veškeré nezbytné kroky vedoucí ke zjištění pachatele přestupku. Přestupek provozovatele vozidla je tedy nutno vnímat subsidiárně k přestupku řidiče vozidla, přičemž odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek je objektivní a pouze za výslovně vymezené přestupky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45).
20. Správní orgán I. stupně obdržel od Městské policie Znojmo oznámení o spáchání celkem devíti přestupků. Správní orgán I. stupně vyzval ve všech případech žalobce jako provozovatele vozidla, jehož řidič spáchal přestupek, k zaplacení určené částky ve lhůtě 15 dnů podle ustanovení § 125h odst. 1 silničního zákona. Zároveň žalobce poučil o tom, že ve stanovené lhůtě může písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče, který vozidlo v době spáchání přestupků řídil. Žalobce určenou částku na výzvu neuhradil a reagoval sdělením, že v době spáchání přestupku uvedené vozidlo neřídil, jelikož jej dne 5. 5. 2020 prodal novému majiteli, R. B., a domnívá se, že vozidlo řídil právě on. Správní orgán I. stupně vyzval označeného R. B. jako potenciálního řidiče předmětného motorového vozidla k podání vysvětlení. Výzvy byly R. B. doručeny do vlastních rukou až prostřednictvím Městské policie Znojmo. Na žádnou z výzev však nereagoval, zůstal nečinný, což správní orgán I. stupně považoval za bezdůvodné odepření vysvětlení, a proto uložil R. B. pořádkovou pokutu ve výši 5 000 Kč. Následně správní orgán I. stupně R. B. opakovaně vyzval k podání vysvětlení, opět však na výzvu nereagoval. Proto správní neměl jinou možnost, jak zjistit a prokázat konkrétního pachatele přestupků, a usnesením věci odložil.
21. Předně krajský soud uvádí, že je primárně povinností správního orgánu I. stupně prověřit osoby označené za potenciální řidiče, pokud jsou provozovatelem vozidla dostatečně identifikovány, a za tímto účelem využít veškeré možnosti, které se mu nabízí. V nyní posuzovaném případě přitom nenastala situace, za níž by nebylo možné identifikovat

žádného potenciálního řidiče vozidla. Žalobce jako provozovatel vozidla označil jako řidiče R. B., kterému vozidlo předal na základě kupní smlouvy ze dne 5. 5. 2020. R. B. byl dostatečně identifikován a správnímu orgánu I. stupně se podařilo mu doručit výzvy k podání vysvětlení prostřednictvím Městské policie Znojmo.

22. Otázkou potom je, zda správní orgán I. stupně učinil dostatečný rozsah kroků, které by vedly ke zjištění skutečného řidiče vozidla. Obecně z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že je proti smyslu právní úpravy vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti osoby přestupce. Co jsou potom kroky dostatečné, je nutno posoudit individuálně podle konkrétního skutkového stavu. V nyní posuzovaném případě pak správní orgán I. stupně učinil celkem tři kroky k tomu, aby zjistil totožnost osoby přestupce, když označenému R. B. doručoval výzvy k podání vysvětlení, nejdříve neúspěšně prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Následně správní orgán I. stupně využil možnosti doručení prostřednictvím Městské policie Znojmo, přičemž v tomto případě již bylo doručování úspěšné. Na tyto výzvy R. B. nereagoval, proto mu správní orgán I. stupně uložil pořádkovou pokutu a opakovaně jej vyzval k podání vysvětlení. Krajský soud má proto za to, že kroky, které správní orgán I. stupně učinil ke zjištění osoby přestupce, byly dostatečně rozsáhlé. Jiná osoba potenciálního řidiče nebyla identifikována, označený R. B. i přes snahu správního orgánu I. stupně nespolupracoval. Správní orgán I. stupně využil i pořádkového opatření ve formě pořádkové pokuty, ani to však nedonutilo označeného přestupce ke spolupráci se správním orgánem. Tím se podle krajského soudu dostal správní orgán I. stupně do stadia, kdy by další kroky byly pro správní orgán I. stupně nadměrně zatěžující a byly by nad rámec nezbytných kroků podle § 125f odst. 5 silničního zákona. Krajský soud tedy uzavírá, že uvedený postup správního orgánu I. stupně byl na místě, byl dostatečně odůvodněn, neboť správní orgán I. stupně vyvinul dostatečné úsilí ke zjištění pachatele přestupku.
23. Co se týče námitky vztahující se k možné liberaci žalobce podle ustanovení § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona s ohledem na skutečnost, že žalobce kupní smlouvou ze dne 5. 5. 2020 prodal vozidlo jiné osobě, která nezajistila přepis v registru silničních vozidel, uvádí soud následující.
24. Podle ustanovení § 2 písm. b) silničního zákona *provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu.*
25. Podle ustanovení § 2 odst. 15 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (dále též „zákon o podmínkách provozu“) *provozovatelem silničního vozidla je osoba, která je v registru silničních vozidel zapsána jako vlastník tohoto vozidla, není-li jako jeho provozovatel v registru silničních vozidel zapsána jiná osoba.*
26. Podle ustanovení § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona *provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.*
27. Z uvedených ustanovení vyplývá, že pouhé uzavření kupní smlouvy, předání předmětného vozidla a zmocnění nového vlastníka ke změně údajů v registru silničních vozidel, nemůže samo o sobě obstát jako liberační důvod v případě možného zproštění odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek. Kupní smlouva je soukromoprávním

institutem a nemá sama o sobě dopad do registru silničních vozidel, neboť následně musí dojít k žádosti o změnu osoby vlastníka či provozovatele v registru silničních vozidel. Z výše uvedené právní úpravy přitom vyplývá, že pojem provozovatele vozidla podle zákona o podmínkách provozu je vymezen na základě evidenčního principu. Odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek podle § 125f odst. 1 silničního zákona je jednoznačně spojena se zápisem určité osoby jako provozovatele vozidla v registru. Kdo je skutečným vlastníkem podle soukromého práva, je nerozhodné (viz obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018 – 41).

28. Jak vyplývá z karty vozidla, založené ve správním spise, byl v době spáchání přestupků zapsán jako vlastník i provozovatel předmětného vozidla právě žalobce. Byl to tedy žalobce, kdo byl v té době odpovědný za to, aby s vozidlem nebyla porušována pravidla silničního provozu. Zprostit se této odpovědnosti mohl pouze v případě, že by prokázal liberační důvod podle § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona.
29. Soud podotýká, že žalobce sice žádost o změnu v registru vozidel podal, jak předpokládá § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona, avšak až dne 25. 5. 2020, a navíc bylo řízení o žádosti zastaveno z důvodu, že žadatel neodstranil v určené lhůtě podstatné vady žádosti. Zásadní pro posouzení věci tedy je, že jednak by se případná liberace týkala pouze jednoho z přestupků, který byl spáchán dne 1. 6. 2020 (tedy po datu podání žádosti 25. 5. 2020; ostatní přestupky byly spáchány v období od 8. 5. 2020 do 23. 5. 2020), jednak bylo řízení o žádosti o změnu v registru vozidel zastaveno.
30. Podání žádosti o změnu provozovatele v registru vozidel, která byla následně zamítnuta z důvodu vad podání, nemůže mít k z logiky věci účinek předvídaný ustanovením § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona, neboť nepochybným účelem tohoto ustanovení je, že v případě úspěšné žádosti o změnu údajů v registru vozidel bude následně možné vést přestupkové řízení s nově zapsaným provozovatelem vozidla namísto s provozovatelem původně zapsaným. Zamítnutí žádosti o změnu v registru vozidel nemělo žádný dopad do postavení žalobce, protože se tím nijak nezměnila skutečnost, že byl nadále formálně zapsaným provozovatelem vozidla. Proto nebyl chybný závěr žalovaného, že se pro účely liberace na žádost hledí, jako by nebyla podána, neboť ochrana v podobě liberace nemůže být poskytnuta neúspěšnému žadateli o změnu údajů v registru vozidel.
31. Ani žalobcem předložený rozsudek ze dne 30. 6. 2022, č. j. 5 C 59/2022 – 48, o určení, že žalobce není od 5. 5. 2020 provozovatelem ani vlastníkem předmětného vozidla, nemá sám o sobě dopad na zápis v registru silničních vozidel, neboť tento rozsudek měl dopad pouze do soukromoprávního vztahu mezi žalobcem a novým vlastníkem vozidla. Na základě tohoto rozsudku pak mohl žalobce podat (úspěšnou) žádost o změnu v registru vozidel a uvést do souladu skutečný stav se stavem zapsaným v registru. Nelze však pouze na základě označeného rozsudku dovozovat, že žalobce splnil liberační důvod ve smyslu § 125f odst. 6 písm. b) silničního zákona, neboť jak soud uvedl již výše, ten je spojený výhradně s podáním žádosti o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Liberační důvody přitom nelze rozšiřovat nad rámec zákona (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45).
32. Byť se následek spojený s přenesením odpovědnosti za změnu údajů na nového vlastníka vozidla může žalobci zdát nespravedlivý, bylo i na něm samotném, aby dbal o svá práva a změnu údajů v registru případně zajistil sám, popř. nějakým způsobem s novým vlastníkem vozidla smluvně upravil povinnost nahradit zaplacené pokuty.

V. Závěr a náklady řízení

33. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl tedy zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
34. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
35. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.
36. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. prosince 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce